Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 11 września 2025 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Rolnictwo – Wspólna organizacja rynku wina – Wspólnotowy system ochrony nazw win – Rozporządzenie (WE) nr 1493/1999 – Artykuł 54 – Wina gatunkowe produkowane w określonych regionach (wina gatunkowe psr) – Rozporządzenie (WE) nr 479/2008 – Artykuł 43 ust. 2 i art. 51 – Rozporządzenie (WE) nr 1234/2007 – Artykuł 118k ust. 2 i art. 118s – Rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 – Artykuł 101 ust. 2 i art. 107 – Ochrona na mocy prawa Unii win gatunkowych psr uznanych w prawie krajowym – Kolizja między chronioną nazwą win a powszechnie znanym wcześniejszym znakiem towarowym zawierającym słowo identyczne z tą nazwą – Nazwa przypuszczalnie wprowadzająca w błąd – Przepisy przejściowe – Automatyczne rozszerzenie ochrony – Zupełność systemu ochrony – Pewność prawa

W sprawie C-341/24

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Corte suprema di cassazione (sąd kasacyjny, Włochy) postanowieniem z dnia 8 maja 2024 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 8 maja 2024 r. w postępowaniu:

Duca di Salaparuta SpA

przeciwko

Ministero dell'Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste,

Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta,

Baglio Gibellina Srl,

Cantina Giacco Soc. coop. agricola,

Madonna del Piraino Soc. coop. agricola,

przy udziale:

Botte di Vino di VH & C. Snc,

Baglio San Vito Srl, w likwidacji,

* Język postępowania: włoski.

Romeo Vini di CZ & C. Sas,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: C. Lycourgos, prezes izby, S. Rodin, N. Piçarra, O. Spineanu-Matei i N. Fenger (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Duca di Salaparuta SpA – S. de Bosio, R. Vaccarella oraz G. Vecchione, avvocati i D. Philippe, avocat,

– w imieniu Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta, Baglio Gibellina Srl oraz Madonna del Piraino Soc. coop. agricola – F. Pacciani oraz S. Parlatore, avvocati,

– w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierali M. Auciello oraz M. Di Benedetto, avvocati dello Stato,

– w imieniu rządu portugalskiego – P. Barros da Costa, J. Ramos oraz A. Ribeiro de Almeida, advogados,

– w imieniu Komisji Europejskiej – L. Di Masi, M. Konstantinidis oraz F. Thiran, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 3 kwietnia 2025 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia Rady (WE) nr 1493/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wina (Dz.U. 1999, L 179, s. 1), rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 z dnia 29 kwietnia 2008 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wina, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1493/1999, (WE) nr 1782/2003, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 3/2008 oraz uchylającego rozporządzenia (EWG) nr 2392/86 i (WE) nr 1493/1999 (Dz.U. 2008, L 148, s. 1), rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) (Dz.U. 2007, L 299, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 491/2009 z dnia 25 maja 2009 r. (Dz.U. 2009, L 154, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1234/2007”) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. 2013, L 347, s. 671).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy spółką Duca di Salaparuta SpA a Ministero dell'Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste (ministerstwem rolnictwa, gospodarki żywnościowej i leśnictwa, Włochy), Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta (dobrowolnym konsorcjum ochrony win DOC Salaparuta, Włochy) oraz spółkami Baglio Gibellina Srl, Cantina Giacco Soc. coop. agricola, Madonna del Piraino Soc. coop. agricola, Botte di vino di VH & C. snc, Baglio San Vito Srl w likwidacji i Romeo Vini di CZ & C. Sas w przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności lub unieważnienia rejestracji na poziomie Unii Europejskiej chronionej nazwy pochodzenia „Salaparuta" oraz uznania w prawie włoskim słowa „Salaparuta" za kontrolowaną nazwę pochodzenia ze względu na to, że ta nazwa i to oznaczenie stwarzają ryzyko konfliktu z wcześniejszymi powszechnie znanymi znakami towarowymi zarejestrowanymi dla win, których Duca di Salaparuta jest właścicielem i które zawierają słowa identyczne ze wspomnianymi nazwą i oznaczeniem.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

Konwencja paryska

3 Konwencja paryska o ochronie własności przemysłowej została podpisana w Paryżu w dniu 20 marca 1883 r., zrewidowana po raz ostatni w Sztokholmie w dniu 14 lipca 1967 r. i zmieniona w dniu 28 września 1979 r. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 828, nr 11851, s. 305, zwana dalej „konwencją paryską"). Wszystkie państwa członkowskie Unii są stronami tej konwencji.

4 Artykuł 10 bis rzeczonej konwencji stanowi:

„1. Państwa będące członkami Związku [Unii] są zobowiązane zapewnić osobom fizycznym i prawnym państw będących członkami Związku [Unii] skuteczną ochronę przeciw nieuczciwej konkurencji.

2. Aktem nieuczciwej konkurencji jest każdy akt konkurencji sprzeczny z uczciwymi zwyczajami w dziedzinie przemysłu lub handlu.

3. W szczególności powinny być zabronione:

1) wszelkie działania mogące w jakikolwiek sposób spowodować pomyłkę co do przedsiębiorstwa, produktów albo działalności przemysłowej lub handlowej konkurenta;

[…]

3) oznaczenia lub dane, których używanie w handlu może wprowadzić odbiorców w błąd co do rodzaju, sposobu wytwarzania, cech, nadawania się do użycia lub ilości towarów".

Porozumienie madryckie

5 Zgodnie z art. 3 bis Porozumienia madryckiego o zwalczaniu fałszywych lub wprowadzających w błąd oznaczeń pochodzenia z dnia 14 kwietnia 1891 r., ostatnio zrewidowanego w Sztokholmie w dniu 14 lipca 1967 r. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 828, nr 11848, s. 163, zwanego dalej „porozumieniem madryckim"):

„Państwa, do których stosuje się niniejsze porozumienie, zobowiązują się również zakazać używania – przy sprzedaży, wystawianiu lub oferowaniu produktów – jakichkolwiek oznaczeń mających charakter reklamowy i mogących wprowadzić odbiorców w błąd co do pochodzenia produktów poprzez umieszczanie tych oznaczeń na szyldach, w reklamach, w fakturach, na kartach win, na listach lub w dokumentach handlowych bądź w jakiejkolwiek innej formie komunikacji handlowej" [tłumaczenie nieoficjalne].

Porozumienie TRIPS

6 Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (zwane dalej „porozumieniem TRIPS") stanowi załącznik 1C do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO), które zostało podpisane w Marrakeszu w dniu 15 kwietnia 1994 r. i zatwierdzone decyzją Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotyczącą zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji porozumień będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. 1994, L 336, s. 1). Stronami porozumienia TRIPS są członkowie WTO, w tym wszystkie państwa członkowskie Unii oraz sama Unia.

7 Artykuł 2 tego porozumienia, ujęty w jego części I, stanowi w ust. 1:

„W zakresie części II, III i IV niniejszego Porozumienia Członkowie zastosują się do wymogów artykułów 1–12 i 19 [konwencji paryskiej]".

8 Artykuł 22 ust. 1 wspomnianego porozumienia, ujęty w jego części II, stanowi:

„Do celów niniejszego Porozumienia oznaczeniami geograficznymi są oznaczenia, które identyfikują towar jako pochodzący z terytorium Członka lub regionu, lub miejsca na tym terytorium, jeżeli pewna jakość, reputacja lub inna cecha towaru jest przypisywana zasadniczo pochodzeniu geograficznemu tego towaru".

Prawo Unii

Rozporządzenie nr 1493/1999

9 Artykuł 52 ust. 1 rozporządzenia nr 1493/1999 stanowił:

„Jeśli państwo członkowskie używa nazwy określonego regionu do określenia wina gatunkowego psr lub, gdzie to stosowne, wina przeznaczonego do wyrobu wina gatunkowego psr, nazwa ta nie może być użyta do określenia produktów sektora wina nieprodukowanych w tym regionie i/lub produktów nieokreślonych przez nazwę, zgodnie z przepisami stosownych przepisów Wspólnoty lub przepisów krajowych. […]

[…]".

10 Artykuł 54 tego rozporządzenia stanowił:

„1. Wina gatunkowe produkowane w określonych regionach (wina gatunkowe psr) to wina, które spełniają przepisy niniejszego tytułu oraz przepisy Wspólnoty i krajowe przyjęte w związku z nimi.

[…]

4. Państwa członkowskie prześlą do Komisji Europejskiej listę win gatunkowych psr, które zostały przez nie uznane jako wina gatunkowe, podając na temat każdego wina gatunkowego psr szczegółową informację odnoszącą się do krajowych przepisów zarządzających produkcją tych win gatunkowych psr.

5. Komisja opublikuje listę w serii C *Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*".

11 Załącznik VII do wspomnianego rozporządzenia stanowił w pkt F, zatytułowanym „Znaki firmowe produktów [Znaki towarowe]":

„[…]

2. Na zasadzie wyjątku od punktu b) umieszczonego w pierwszej części ustępu właściciel zarejestrowanego znaku firmowego dotyczącego wina lub moszczu gronowego, który jest identyczny z:

– nazwą regionu geograficznego mniejszego niż region geograficzny użyty w opisie wina gatunkowe psr, lub

– nazwą regionu geograficznego użytego w opisie wina stołowego, jeżeli takie wino jest opisane przez wskazanie regionu geograficznego, lub

– nazwą wina przywożonego, jeżeli takie wino jest opisane przez wskazanie regionu geograficznego,

może, nawet jeżeli nie jest uprawniony do używania takiego znaku (stosownie do pierwszego podpunktu, punkt 1), stosować taki znak firmowy do 31 grudnia 2002 r. pod warunkiem, że omawiany znak firmowy [towarowy]:

a) został zarejestrowany przed 31 grudnia 1985 r. przez kompetentny urząd państwa członkowskiego, zgodnie z rozwiązaniami prawnymi obowiązującymi w chwili rejestracji; oraz

b) był używany bez przerwy od momentu rejestracji, aż do 31 grudnia 1986 r. lub, jeżeli rejestracja nastąpiła przed 1 stycznia 1984 r., przynajmniej od tej drugiej daty.

Co więcej, właściciel powszechnie znanego, zarejestrowanego znaku firmowego, dotyczącego wina lub moszczu gronowego, który zawiera słownictwo identyczne z nazwą określonego regionu geograficznego (lub z nazwą obszaru geograficznego mniejszego niż określony region) może w dalszym ciągu używać tego znaku tam, gdzie odnosi się to do tożsamości początkowego posiadacza lub dostawcy znaku, nawet jeżeli nie jest do tego uprawniony w świetle przepisów punktu 1. Powyższa zasada obowiązuje, jeżeli znak firmowy został zarejestrowany co najmniej 25

lat przed oficjalnym uznaniem, zgodnie z odpowiednimi przepisami Wspólnoty dotyczącymi win gatunkowych [psr], danej nazwy geograficznej przez państwo członkowskie, na terenie którego wytworzono dany produkt, oraz jeżeli dany znak firmowy był w użyciu bez przerwy.

Znakami firmowymi, które spełniają warunki przedstawione w dwóch pierwszych akapitach paragrafu nie mogą być nazwy obszarów geograficznych użytych do opisu wina gatunkowe[go] psr lub wina stołowego.

[…]".

Rozporządzenie nr 479/2008

12 Rozporządzenie nr 1493/1999 zostało uchylone rozporządzeniem nr 479/2008. Zgodnie z art. 129 ust. 2 lit. e) tego ostatniego rozporządzenia rozdział IV tytułu III tego rozporządzenia podlegał stosowaniu od dnia 1 sierpnia 2009 r., o ile nie przewidziano inaczej w drodze rozporządzenia przyjętego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 113 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia.

13 Motyw 5 rozporządzenia nr 479/2008 stanowił, że należało „dokonać gruntownych zmian we wspólnotowym systemie stosowanym do sektora wina".

14 Motyw 36 tego rozporządzenia stanowił:

„W celu zagwarantowania pewności prawnej, nazwy pochodzenia oraz oznaczenia geograficzne stosowane we Wspólnocie powinny zostać wyłączone ze stosowania nowej procedury weryfikacji. Obowiązkiem państw członkowskich powinno być jednak dostarczenie Komisji podstawowych informacji oraz dokumentów, na podstawie których odnośne nazwy pochodzenia i oznaczenia geograficzne zostały uznane na szczeblu krajowym; w przeciwnym razie ochrona wymienionych nazw i oznaczeń powinna zostać wycofana. Ze względu na zagwarantowanie pewności prawnej podstawy do anulowania istniejących już nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych powinny zostać ograniczone".

15 Artykuł 43 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Podstawy odmowy ochrony", stanowił w ust. 2:

„Nazwa nie jest chroniona jako nazwa pochodzenia lub oznaczenie geograficzne, jeśli w świetle reputacji i renomy znaku towarowego ochrona mogłaby wprowadzić konsumentów w błąd co do prawdziwego pochodzenia wina".

16 Artykuł 46 tego samego rozporządzenia stanowił:

„Komisja sporządza i prowadzi publicznie dostępny elektroniczny rejestr chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych dla wina".

17 Artykuł 50 rozporządzenia nr 479/2008, zatytułowany „Anulowanie ochrony", stanowił:

„Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 113 ust. 2, z inicjatywy Komisji lub na odpowiednio uzasadniony wniosek państwa członkowskiego, państwa trzeciego lub osoby fizycznej lub prawnej, której zainteresowanie jest prawnie uzasadnione, może zostać podjęta decyzja o anulowaniu ochrony nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, jeśli zgodność z odpowiednią specyfikacją produktu już nie jest zapewniona.

[…]”.

18 Artykuł 51 tego rozporządzenia, zatytułowany „Istniejące chronione nazwy win”, miał następujące brzmienie:

„1. Nazwy win chronione zgodnie z art. 51 i 54 rozporządzenia [nr 1493/1999] i art. 28 rozporządzenia Komisji (WE) nr 753/2002 [z dnia 29 kwietnia 2002 r. ustanawiającego niektóre zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1493/1999 odnośnie do opisu, oznaczania, prezentacji i ochrony niektórych produktów sektora wina (Dz.U. 2002, L 118, s. 1)] są automatycznie chronione na mocy niniejszego rozporządzenia. Komisja odnotowuje je w rejestrze przewidzianym w art. 46 niniejszego rozporządzenia.

[…]

4. Artykułu 50 niniejszego rozporządzenia nie stosuje się w odniesieniu do istniejących chronionych nazw win, o których mowa w ust. 1.

Do dnia 31 grudnia 2014 r. można z inicjatywy Komisji i zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 113 ust. 2, podjąć decyzję o anulowaniu ochrony chronionych nazw win, o których mowa w ust. 1, jeśli nie spełniają one warunków ustanowionych w art. 34”.

19 Rozporządzenie nr 479/2008 zostało uchylone ze skutkiem od dnia 1 sierpnia 2009 r. rozporządzeniem Rady (WE) nr 491/2009 z dnia 25 maja 2009 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1234/2007 ustanawiającym wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) (Dz.U. 2009, L 154, s. 1).

20 Artykuł 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 491/2009 przewiduje, że odesłania do uchylonego rozporządzenia, a mianowicie rozporządzenia nr 479/2008, traktuje się jako odesłania do rozporządzenia nr 1234/2007 i odczytuje zgodnie z odpowiednimi tabelami korelacji zawartymi w załączniku XXII do tego ostatniego rozporządzenia.

Rozporządzenie nr 1234/2007

21 Na podstawie rozporządzenia nr 491/2009 i ze skutkiem od dnia 1 sierpnia 2009 r. rozporządzenie nr 479/2008 zostało zatem włączone do rozporządzenia nr 1234/2007.

22 Artykuł 118k wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Podstawy odmowy objęcia ochroną”, stanowił w ust. 2:

„Nazwa nie jest chroniona jako nazwa pochodzenia lub oznaczenie geograficzne, jeśli w świetle reputacji i renomy znaku towarowego ochrona mogłaby wprowadzić konsumentów w błąd co do prawdziwego pochodzenia wina”.

23 Artykuł 118n tego rozporządzenia stanowił:

„Komisja sporządza i prowadzi publicznie dostępny elektroniczny rejestr chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych dla wina”.

24 Artykuł 118r wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Unieważnienie ochrony”, stanowił:

„[…] Komisja może podjąć decyzję o unieważnieniu ochrony nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, jeśli zgodność z odpowiednią specyfikacją produktu już nie jest zapewniona.

[…]”.

25 Artykuł 118s tego rozporządzenia, zatytułowany „Istniejące chronione nazwy win”, miał następujące brzmienie:

„1. Nazwy win chronione zgodnie z art. 51 i 54 rozporządzenia [nr 1493/1999] i art. 28 rozporządzenia [nr 753/2002] są automatycznie chronione na mocy niniejszego rozporządzenia. Komisja odnotowuje je w rejestrze przewidzianym w art. 118n niniejszego rozporządzenia.

[…]

4. Artykuł 118r niniejszego rozporządzenia nie ma zastosowania w odniesieniu do istniejących chronionych nazw win, o których mowa w ust. 1.

Do dnia 31 grudnia 2014 r. Komisja może z własnej inicjatywy i zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 195 ust. 4, podjąć decyzję o unieważnieniu ochrony chronionych nazw win, o których mowa w ust. 1, jeśli nie spełniają one warunków ustanowionych w art. 118b”.

Rozporządzenie nr 1308/2013

26 Zgodnie z art. 230 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1308/2013 rozporządzenie nr 1234/2007 traci moc, z wyjątkiem jego przepisów, które na mocy art. 230 ust. 1 akapit drugi oraz art. 230 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1308/2013 nadal mają zastosowanie. Z art. 232 ust. 1 akapit drugi tego rozporządzenia wynika, że stosuje się je od dnia 1 stycznia 2014 r., bez uszczerbku dla przepisów szczególnych przewidzianych w tym art. 232.

27 Artykuł 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 stanowił:

„Nazwa nie jest chroniona jako nazwa pochodzenia lub oznaczenie geograficzne, jeśli w świetle reputacji i renomy znaku towarowego ochrona mogłaby wprowadzić konsumentów w błąd co do prawdziwego pochodzenia wina”.

28 Artykuł 104 tego rozporządzenia stanowił:

„Komisja sporządza i prowadzi publicznie dostępny elektroniczny rejestr chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych dla wina. […]”.

29 Artykuł 106 tego rozporządzenia stanowił:

„Z własnej inicjatywy lub na należycie uzasadniony wniosek państwa członkowskiego, państwa trzeciego lub osoby fizycznej lub prawnej, która ma w tym uzasadniony interes, Komisja może przyjmować akty wykonawcze unieważniające ochronę nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, jeśli zgodność z odpowiednią specyfikacją produktu już nie jest zachowana.

[…]”.

30 Artykuł 107 ust. 1 i 3 tego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„1. Nazwy win, o których mowa w art. 51 i 54 rozporządzenia [nr 1493/1999] i art. 28 rozporządzenia [nr 753/2002] są automatycznie chronione na mocy niniejszego rozporządzenia. Komisja odnotowuje je w rejestrze przewidzianym w art. 104 niniejszego rozporządzenia.

[…]

3. Artykułu 106 nie stosuje się do istniejących chronionych nazw win, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Do dnia 31 grudnia 2014 r. Komisja może z własnej inicjatywy przyjmować akty wykonawcze unieważniające ochronę istniejących chronionych nazw win, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jeśli nie spełniają one warunków ustanowionych w art. 93.

[…]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

31 Duca di Salaparuta jest spółką winiarską z siedzibą na Sycylii (Włochy), która jest właścicielem kilku unijnych i krajowych znaków towarowych, z których kilka zawiera słowo „Salaparuta”.

32 W dniu 13 lipca 1989 r. oznaczenie „Salaparuta” zostało zarejestrowane jako krajowy znak towarowy (nr 511337). W dniu 25 października 2000 r. oznaczenie to zostało również zarejestrowane jako unijny znak towarowy dla towarów należących do klasy 33 Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków z dnia 15 czerwca 1957 r., ze zmianami (napoje alkoholowe). Znaki te były od tego czasu odnawiane.

33 Sprzedaż win pod marką Salaparuta nie ma związku z gminą Salaparuta (Włochy), znajdującą się na Sycylii. Duca di Salaparuta ma bowiem siedzibę poza tą gminą, a wykorzystane winogrona nie pochodzą z tej gminy.

34 Decreto „Riconoscimento della denominazione di origine controllata dei vini »Salaparuta« e approvazione del relativo disciplinare di produzione” (dekret w sprawie uznania kontrolowanej nazwy pochodzenia „Salaparuta” i zatwierdzenia odpowiedniej specyfikacji produktu) (GURI nr 42 z dnia 20 lutego 2006 r.) uznał na poziomie krajowym kontrolowaną nazwę pochodzenia „Salaparuta” (zwaną dalej „DOC »Salaparuta«”), która ma na celu określenie i ochronę szeregu win produkowanych z winogron pochodzących z winnic znajdujących się na terenie gminy Salaparuta.

35 Ochrona tych win została następnie rozszerzona na całą Unię. W szczególności z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że zgodnie z art. 54 ust. 4 rozporządzenia nr 1493/1999 lista win gatunkowych psr zawierająca DOC „Salaparuta” została opublikowana przez Komisję w dniu 8 sierpnia 2009 r. w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* (Dz.U. 2009, C 187, s. 1) i że ta DOC została wpisana ze skutkiem od dnia 1 sierpnia 2009 r. do elektronicznego rejestru chronionych nazw pochodzenia (ChNP) i chronionych oznaczeń geograficznych (ChOG) odnoszących się do win jako ChNP PDO-IT-A0795 (zwanej dalej „ChNP »Salaparuta«”).

36 W dniu 8 lutego 2016 r. spółka Duca di Salaparuta wniosła do Tribunale di Milano (sądu w Mediolanie, Włochy) powództwo mające na celu między innymi stwierdzenie nieważności lub unieważnienie ChNP „Salaparuta” oraz DOC „Salaparuta” ze względu na to, że nazwy te wprowadzają w błąd, a w każdym razie ingerują w znak towarowy Salaparuta, zarejestrowany dla wina i zawierający słowo identyczne ze wspomnianymi nazwami, a także z innymi znakami towarowymi, których właścicielem jest ta spółka i które zawierają to samo słowo i są przez nią uznawane za powszechnie znane.

37 Orzeczeniem z dnia 16 lutego 2021 r. sąd ten oddalił tę skargę ze względu na to, że kolizja między chronioną nazwą „Salaparuta” a wcześniejszym znakiem towarowym opatrzonym tą samą nazwą powinna zostać rozstrzygnięta na podstawie zasady przewagi nazwy chronionej na tym znaku, bez uszczerbku dla możliwości dalszego używania tej nazwy przez właściciela wspomnianego znaku towarowego pod pewnymi warunkami.

38 Od tego orzeczenia spółka Duca di Salaparuta wniosła apelację do Corte d’appello di Milano (sądu apelacyjnego w Mediolanie, Włochy), który w wyroku z dnia 5 maja 2023 r. utrzymał w mocy orzeczenie sądu pierwszej instancji. Sąd ten uznał zasadniczo, że nazwom win chronionym na podstawie przepisów rozporządzenia nr 1493/1999 przyznano automatycznie ochronę poprzez uznanie ChNP na szczeblu Unii. Sąd ten doszedł do wniosku, że konflikt między DOC „Salaparuta” a wcześniejszym znakiem towarowym zawierającym słowo identyczne z tą nazwą powinien zostać rozwiązany na podstawie rozporządzenia nr 1493/1999, a w szczególności pkt F ust. 2 lit. b) załącznika VII do tego rozporządzenia, które obowiązywało w dniu uznania tej nazwy win chronionych na poziomie krajowym. Załącznik ten ustanawiał bowiem kryterium pierwszeństwa chronionej nazwy przed tym znakiem towarowym, bez uszczerbku dla możliwości dalszego używania przez właściciela tego znaku, pod pewnymi warunkami, wspomnianego znaku towarowego.

39 Od tego wyroku Spółka Duca di Salaparuta wniosła skargę kasacyjną do Corte suprema di cassazione (sądu kasacyjnego, Włochy), który jest sądem odsyłającym, i podniosła zasadniczo, że rozporządzenie nr 1493/1999 nie reguluje takich konfliktów.

40 Spółka Duca di Salaparuta twierdzi w tym względzie, że wbrew temu, co stwierdził sąd apelacyjny, poprzez opublikowanie ChNP „Salaparuta” zastąpiła DOC o tej samej nazwie. Tymczasem ze względu na datę wejścia w życie wpisu ChNP „Salaparuta” do rejestru E-Bacchus, a mianowicie dzień 1 sierpnia 2009 r., zastosowanie powinien mieć art. 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008 lub art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007, czy też art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013. Tymczasem przepisy te wykluczają ochronę nazwy, jeżeli ze względu na reputację i powszechną znajomość wcześniejszego znaku towarowego konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd co do pochodzenia danego wina. Ponadto twierdzi ona, że z uwagi na przesłanki przewidziane w pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII do rozporządzenia nr 1493/1999 nie może ona używać znaku towarowego Salaparuta, którego jest właścicielem, nawet jeśli miałby zastosowanie system współistnienia przewidziany w tym przepisie.

41 Sąd odsyłający wskazuje w pierwszej kolejności, że należy określić system ochrony mający zastosowanie w sytuacji charakteryzującej się istnieniem kolizji między z jednej strony powszechnie znanymi znakami towarowymi zarejestrowanymi w roku 1989 a z drugiej strony nazwą win, chronioną na poziomie krajowym w roku 2006, zawierającą słowo identyczne z tym zawartym w tych znakach towarowych, a następnie opublikowanie i rejestrację tej nazwy na poziomie Unii w roku 2009.

42 W tym względzie sąd ten zastanawia się, czy należy uznać, że DOC „Salaparuta” nadal wywołuje swoje skutki i że w związku z tym znajdują zastosowanie przepisy pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII do rozporządzenia nr 1493/1999, czy też – przeciwnie – należy uznać, że ta ochrona krajowa została zastąpiona uznaniem ChNP „Salaparuta” na szczeblu Unii, w związku z tym należałoby zastosować przepisy art. 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008 lub równoważne przepisy zawarte w art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007 lub w art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, dotyczące podstaw odmowy ochrony nazwy, w przypadku gdy ze względu na reputację i powszechną znajomość wcześniejszego znaku towarowego ochrona mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości danego wina.

43 W drugiej kolejności, na wypadek gdyby rozporządzenie nr 1493/1999 miało zastosowanie, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy system ochrony przewidziany w tym rozporządzeniu ma charakter zupełny w zakresie, w jakim obejmuje wszystkie przypadki współistnienia różnych oznaczeń, w tym w szczególności chronionych nazw win, czy też kolizja między powszechnie znanym znakiem towarowym a przyznaną później chronioną nazwą zawierającą słowo identyczne z tym znakiem towarowym może zostać rozstrzygnięta na podstawie ogólnej zasady, zgodnie z którą oznaczenia odróżniające nie mogą wprowadzać w błąd.

44 W tych okolicznościach Corte suprema di cassazione (sąd kasacyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) […] Czy rejestracje jako ChNP-ChOG [chronione oznaczenie geograficzne] w sektorze wina nazw, które istniały przed przyjęciem rozporządzenia nr 1234/2007, następnie zastąpionego rozporządzeniem nr 1308/2013, takie jak w szczególności rejestracja [ChNP »Salaparuta«] w dniu 8 sierpnia 2009 r., podlegają – w odniesieniu do przeszkody spowodowanej wcześniejszym znakiem towarowym, który ze względu na swoją renomę i reputację może sprawić, że sporna ChNP-ChOG będzie wprowadzać w błąd (»ochrona mogłaby wprowadzić konsumentów w błąd co do prawdziwego pochodzenia wina«) – art. 43 [ust. 2] rozporządzenia [nr 479/2008], a właściwie [art.] 118k rozporządzenia nr 1234/2007 (następnie art. 101 [ust. 2] rozporządzenia [nr 1308]/2013), który wyłącza ochronę ChNP lub ChOG, w przypadku gdy dana nazwa może wprowadzić konsumentów w błąd »w świetle reputacji i renomy znaku towarowego«, czy też wspomniana wyżej norma nie ma zastosowania do nazw, które przed rejestracją na podstawie prawa Unii Europejskiej korzystały już z ochrony krajowej, zgodnie z zasadą pewności prawa (wyrok z dnia 22 grudnia 2010 r., Bavaria, C-120/08, EU:C:2010:798), w myśl której okoliczności faktyczne muszą być zwykle, w braku wyraźnie określonego wskazania przeciwnego, badane w świetle przepisów prawa obowiązujących w czasie, gdy dane okoliczności miały miejsce, w związku z czym zastosowanie ma wcześniejsze uregulowanie zawarte w rozporządzeniu [nr 1493/1999], zaś kolizja między nazwą pochodzenia a wcześniejszym znakiem towarowym zostanie rozwiązana na podstawie przepisów przewidzianych w tym uregulowaniu, a mianowicie w [ust.] 2 lit. b) [punktu] F załącznika VII do wspomnianego rozporządzenia?

2) Jeżeli w świetle odpowiedzi na pytanie pierwsze zostanie stwierdzone, że do okoliczności faktycznych rozpatrywanych w niniejszej sprawie niezbędne jest zastosowanie rozporządzenia nr 1493/1999 […], to czy przepisy [punktu] F załącznika VII do rozporządzenia nr 1493/1999, mające na celu uregulowanie kolizji między zarejestrowanym dla wina lub moszczu winogronowego znakiem towarowym, który jest identyczny z nazwami pochodzenia lub chronionymi oznaczeniami geograficznymi wina, wyczerpują wszystkie przypadki współistnienia różnych oznaczeń oraz ochrony nazw win, czy też mogą wystąpić także inne przypadki nieważności lub braku ochrony późniejszych ChNP lub ChOG, w sytuacji gdy

oznaczenie geograficzne może wprowadzić odbiorców w błąd co do prawdziwego pochodzenia wina ze względu na renomę wcześniejszego znaku towarowego, zgodnie z ogólną zasadą, w myśl której oznaczenia odróżniające nie mogą wprowadzać w błąd?”.

W przedmiocie wniosku o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo

45 Pismami złożonymi w sekretariacie Trybunału w dniach, odpowiednio, 14 i 28 kwietnia 2025 r. spółka Duca di Salaparuta zwróciła się o zarządzenie otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania w zastosowaniu art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem.

46 Na poparcie swojego wniosku spółka zasadniczo podnosi, po pierwsze, że w swojej opinii rzecznik generalny oparł się na błędnych okolicznościach faktycznych i prawnych w celu udzielenia odpowiedzi na zadane pytania i w związku z tym przedstawił argumenty, które nie były przedmiotem debaty między stronami. Z drugiej strony spółka Duca di Salaparuta twierdzi, że nieprzeprowadzenie rozprawy przed Trybunałem, pomimo jej wniosku, narusza jej prawo do rozprawy, ustanowione w art. 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r.

47 Zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania Trybunał może, w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu tego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub zainteresowanymi, o których mowa w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

48 W tym względzie należy jednak zauważyć, że treść opinii rzecznika generalnego jako taka nie może stanowić nowej okoliczności faktycznej, w przeciwnym wypadku strony, powołując się na ten fakt, mogłyby odpowiedzieć na tę opinię. Tymczasem opinia rzecznika generalnego nie może być przedmiotem dyskusji między stronami. Trybunał miał również okazję podkreślić, że zgodnie z art. 252 TFUE rola rzecznika generalnego polega na publicznym przedstawieniu, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych opinii w sprawach, które zgodnie ze statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wymagają jego zaangażowania, które pomoże w realizacji misji Trybunału, jaką jest zapewnienie poszanowania prawa w wykładni i stosowaniu traktatów. Zgodnie z art. 20 akapit czwarty tego statutu i art. 82 § 3 regulaminu postępowania opinia rzecznika generalnego zamyka ustny etap postępowania. Będąca poza dyskusją między stronami opinia rozpoczyna etap narady Trybunału. Nie chodzi tu zatem o opinię skierowaną do sędziów lub stron, która pochodzi od organu spoza Trybunału, lecz o opinię indywidualną, uzasadnioną i publicznie wyrażoną przez członka samej instytucji (wyrok z dnia 8 maja 2025 r., Beevers Kaas, C-581/23, EU:C:2025:323, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

49 W niniejszej sprawie Trybunał stwierdza z jednej strony, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, że dowody przedstawione przez spółkę Duca di Salaparuta nie świadczą o wystąpieniu jakiejkolwiek nowej okoliczności faktycznej mogącej mieć decydujący wpływ na treść orzeczenia, które ma zostać wydane w niniejszej sprawie, oraz że sprawy nie należy rozstrzygać na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub zainteresowanymi stronami, o których mowa w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii

Europejskiej. Duca di Salaparuta kwestionuje w rzeczywistości zasadność niektórych fragmentów opinii rzecznika generalnego, co nie może skutecznie uzasadniać jej wniosku o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo. Ponadto po zakończeniu pisemnego i ustnego etapu postępowania Trybunał dysponuje wszystkimi koniecznymi dowodami, a zatem jest wystarczająco poinformowany, aby móc wydać rozstrzygnięcie.

50 Z drugiej strony należy przypomnieć, że ani art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ani art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej nie nakładają bezwzględnego obowiązku przeprowadzenia rozprawy jawnej i nie wymagają koniecznie przeprowadzenia rozprawy we wszystkich postępowaniach. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w której sprawa nie dotyczy kwestii faktycznych lub prawnych, które nie mogą zostać odpowiednio rozstrzygnięte na podstawie akt sprawy i uwag na piśmie stron. Artykuł 76 § 2 regulaminu postępowania przewiduje właśnie, że Trybunał może podjąć decyzję o pominięciu rozprawy, jeżeli w świetle pism procesowych lub uwag przedstawionych na etapie pisemnym postępowania uzna sprawę za wyjaśnioną w stopniu wystarczającym do wydania orzeczenia (zob. podobnie wyrok z dnia 21 grudnia 2021 r., Euro Box Promotion i in., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 i C-840/19, EU:C:2021:1034, pkt 123, 124 i przytoczone tam orzecznictwo).

51 Wobec powyższego nie ma potrzeby uwzględnienia wniosku o ponowne otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

52 Rząd włoski kwestionuje właściwość sądów krajowych do rozpoznania sporu, w którym rozpatrywana jest kwestia ważności aktu Unii, podnosząc, że w zakresie, w jakim spółka Duca di Salaparuta zmierza do stwierdzenia nieważności lub unieważnienia rejestracji ChNP „Salaparuta”, która stanowi akt Unii, właściwość do stwierdzenia nieważności takiej rejestracji należy do sądów Unii na podstawie art. 263 TFUE.

53 Ponadto rząd ten podnosi, że DOC „Salaparuta” nigdy nie został zakwestionowany przed sądami krajowymi, mimo że spółka Duca di Salaparuta została poinformowana o krajowej procedurze uznania i została wezwana do przedstawienia uwag w tym zakresie.

54 Wynika z tego, że twierdzenia te zmierzają w istocie do podważenia dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

55 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że opublikowanie wykazu chronionych nazw win w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* na podstawie art. 54 ust. 4 i 5 rozporządzenia nr 1493/1999, podobnie jak wpis do elektronicznego rejestru ChNP i ChOG dotyczących win zgodnie z art. 51 ust. 1 rozporządzenia nr 479/2008, nie mogą, z uwagi na automatyczny charakter ochrony nazw win podlegających ochronie, zostać uznane za wywołujące skutki prawne, a zatem za akty zaskarżalne w rozumieniu art. 263 TFUE.

56 Trybunał orzekł bowiem w istocie, że zgodnie z art. 54 ust. 5 rozporządzenia nr 1493/1999 wpis do elektronicznego rejestru ChNP i ChOG dotyczących win dokonany przez Komisję w odniesieniu do nazw win chronionych przez państwa członkowskie jako nazwy pochodzenia przed dniem

1 sierpnia 2009 r. nie może zostać uznany za mający na celu wywołanie wiążących skutków prawnych właściwych zaskarżalnym aktom (zob. podobnie wyrok z dnia 13 lutego 2014 r., Węgry/Komisja, C-31/13 P, EU:C:2014:70, pkt 63).

57 Nie można zatem zarzucać spółce Duca di Salaparuta, że nie wniosła skargi względem ChNP „Salaparuta” bezpośrednio do sądu Unii.

58 Ponadto – jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 41 swojej opinii – odesłanie prejudycjalne opiera się na dialogu między sądami, którego wszczęcie zależy w całości od oceny dokonanej przez sąd krajowy odnośnie do zasadności i konieczności tego odesłania (wyroki: z dnia 12 lutego 2008 r., Kempter, C-2/06, EU:C:2008:78, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 16 lipca 2015 r., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo). O ile prawdą jest, że jedynie Trybunał może stwierdzić nieważność aktu wydanego przez instytucje Unii, o tyle sąd odsyłający ogranicza się w niniejszej sprawie, w ramach odesłania prejudycjalnego dotyczącego wykładni, do zwrócenia się do Trybunału o ustalenie ram prawnych Unii mających zastosowanie do potencjalnego konfliktu między chronioną nazwą win a wcześniejszym powszechnie znanym znakiem towarowym zarejestrowanym dla wina, zawierającym słowo identyczne z tą nazwą.

59 Po drugie, to do sądu odsyłającego, a nie do Trybunału, należy ocena wpływu na spór w postępowaniu głównym ewentualnego braku zakwestionowania DOC „Salaparuta” przez spółkę Duca di Salaparuta w dniu uznania tej DOC. W każdym razie taki brak nie może uniemożliwić sądowi odsyłającemu zwrócenia się do Trybunału w ramach odesłania prejudycjalnego o wykładnię w celu określenia ram prawnych Unii mających zastosowanie do konfliktu takiego jak ten, o którym mowa w poprzednim punkcie niniejszego wyroku.

60 Wynika stąd, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest dopuszczalny.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

61 Poprzez pytania prejudycjalne, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 51 rozporządzenia nr 479/2008, art. 118s rozporządzenia nr 1234/2007 i art. 107 rozporządzenia nr 1308/2013 należy interpretować w ten sposób, że, odpowiednio, art. 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008, art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007 i art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 mają zastosowanie do kolizji między nazwą win chronioną zgodnie z art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999 a wcześniejszymi powszechnie znanymi znakami towarowymi zarejestrowanymi dla win, zawierającymi słowa identyczne z tą nazwą, lub czy kolizja ta musi zostać rozstrzygnięta wyłącznie na podstawie pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII do tego ostatniego rozporządzenia.

62 Na wstępie należy zauważyć, że rozporządzenie nr 1493/1999 definiowało w art. 54 ust. 1 wina gatunkowe psr jako wina odpowiadające przepisom tytułu VI tego rozporządzenia oraz przepisom wspólnotowym i krajowym przyjętym w tym zakresie.

63 Artykuł 54 ust. 4 i 5 wspomnianego rozporządzenia przewidywał ochronę na podstawie prawa Unii win gatunkowych psr uznanych w prawie krajowym. W szczególności art. 54 ust. 4 tego rozporządzenia przewidywał, że państwa członkowskie prześlą do Komisji listę win gatunkowych psr, które zostały przez nie uznane za wina gatunkowe psr, podając na temat każdego wina

gatunkowego psr szczegółową informację odnoszącą się do krajowych przepisów zarządzających produkcją tych win gatunkowych psr. Na podstawie wspomnianego art. 54 ust. 5 Komisja opublikowała ten wykaz w serii C *Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*.

64 W niniejszym przypadku DOC „Salaparuta” należy do kategorii win gatunkowych psr na podstawie art. 54 ust. 1 rozporządzenia nr 1493/1999. Ponadto – jak wynika z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi – wykaz tych win został zgłoszony Komisji i opublikowany na podstawie art. 54 ust. 5 tego rozporządzenia w dniu 8 sierpnia 2009 r. w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*, seria C, jako ChNP „Salaparuta” (Dz.U. 2009, C 187, s. 1).

65 Zgodnie bowiem z art. 52 ust. 1 rozporządzenia nr 1493/1999 nazwa regionu, w którym produkowane jest wino gatunkowe psr, nie może być użyta do określenia produktów sektora wina nieprodukowanych w tym regionie lub produktów nieokreślonych przez nazwę, zgodnie z przepisami stosownych przepisów Wspólnoty lub przepisów krajowych. To samo dotyczy sytuacji, w której państwo członkowskie w szczególności przypisało do win gatunkowych psr nazwę gminy. Przepis ten ustanawiał zatem zasadę mającą na celu ochronę nazw geograficznych przed używaniem tworzących je wyrazów we wszystkich innych oznaczeniach.

66 Co się tyczy ewentualnej kolizji między taką chronioną nazwą a wcześniejszym powszechnie znanym znakiem towarowym zawierającym słowa identyczne z tą nazwą, rozporządzenie nr 1493/1999 przewidywało w pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII, że tego rodzaju konflikt może zostać rozwiązany w ramach systemu współistnienia tej nazwy i tego znaku towarowego.

67 W szczególności z przepisu tego wynikało, że właściciel powszechnie znanego, zarejestrowanego znaku firmowego, dotyczącego wina lub moszczu gronowego zawierającego słownictwo identyczne z nazwą określonego regionu geograficznego mógł w dalszym ciągu używać tego znaku tam, gdzie odnosi się to do tożsamości początkowego posiadacza lub podmiotu dostawcy znaku, jeżeli rzeczony znak firmowy został zarejestrowany co najmniej 25 lat przed oficjalnym uznaniem, zgodnie z odpowiednimi przepisami Wspólnoty dotyczącymi win gatunkowych, danej nazwy geograficznej przez państwo członkowskie, na terenie którego wytworzono dany produkt oraz jeżeli dany znak firmowy był faktycznie w użyciu bez przerwy. Ponadto w pkt F ust. 2 akapit trzeci załącznika VII do rozporządzenia nr 1493/1999 uściślono, że znaki te nie mogą być przeciwstawiane używaniu nazw jednostek geograficznych wykorzystywanych w szczególności do oznaczania win gatunkowych psr.

68 Wynika z tego, że pkt F ust. 2 akapity drugi i trzeci załącznika VII do rozporządzenia nr 1493/1999 przewidywał pierwszeństwo nazwy win chronionych przed wcześniejszymi powszechnie znanymi znakami towarowymi zawierającymi słowa identyczne z tą nazwą, zezwalając, z zastrzeżeniem przestrzegania warunków przewidzianych w tym przepisie, na dalsze używanie takich znaków towarowych.

69 W niniejszej sprawie, ponieważ – jak wynika z postanowienia odsyłającego – DOC „Salaparuta” została uznana w dniu 8 lutego 2006 r., czyli pod rządami rozporządzenia nr 1493/1999, a ta chroniona nazwa wina odpowiadała winom gatunkowym psr w rozumieniu art. 54 ust. 1 tego rozporządzenia, kolizja między taką nazwą a wcześniejszymi powszechnie znanymi znakami towarowymi zarejestrowanymi dla win, które zawierają słowa identyczne z tą nazwą, powinna zostać rozstrzygnięta na podstawie przepisów wspomnianego rozporządzenia, a w szczególności na podstawie pkt F ust. 2 załącznika VII do tego rozporządzenia. Wniosek taki znajduje zresztą

potwierdzenie w wyraźnym odesłaniu do art. 54 ust. 4 i 5 tego rozporządzenia przy notyfikacji i publikacji DOC „Salaparuta” w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*, o którym mowa w pkt 64 niniejszego wyroku.

70 Spółka Duca di Salaparuta powołała się jednak przed sądami krajowymi oraz w swoich uwagach przed Trybunałem na stosowanie art. 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008 lub art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007, czy też na stosowanie art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013. Uważa ona bowiem, że skoro nowa rejestracja ChNP „Salaparuta” została opublikowana w dniu 8 sierpnia 2009 r., to właśnie te nowe przepisy mają zastosowanie do konfliktu będącego przedmiotem postępowania głównego. W tych okolicznościach sąd odsyłający zwraca się do Trybunału z pytaniem o wpływ tych przepisów na rozwiązanie takiego konfliktu.

71 W tym względzie należy na wstępie zauważyć, że poprzez trzy przepisy wymienione w poprzednim punkcie niniejszego wyroku prawodawca Unii przewidział, że żadna nazwa nie jest chroniona jako nazwa pochodzenia lub oznaczenie geograficzne, jeśli w świetle reputacji i renomy znaku towarowego ochrona mogłaby wprowadzić konsumentów w błąd co do prawdziwego pochodzenia danego wina.

72 Ponadto należy stwierdzić, że zgodnie z motywem 5 rozporządzenia nr 479/2008 system Unii mający zastosowanie do sektora wina został w drodze tego rozporządzenia zasadniczo zmieniony, aby osiągnąć cele związane w szczególności z jakością win. Rozporządzenie to zmieniło i uchyliło rozporządzenie nr 1493/1999 i obowiązywało od dnia 1 sierpnia 2009 r.

73 O ile prawdą jest, że ten nowy system ochrony nazw poddaje każdy wniosek o ochronę nazwy wina dogłębnemu badaniu, które odbywa się w dwóch etapach, a mianowicie na poziomie krajowym, a następnie na poziomie Unii, przy czym Komisja posiada rzeczywiste uprawnienia decyzyjne umożliwiające jej albo przyznanie, albo odmowę ochrony nazwie pochodzenia lub oznaczeniu geograficznemu (zob. podobnie wyrok z dnia 13 lutego 2014 r., Węgry/Komisja, C-31/13 P, EU:C:2014:70, pkt 74), o tyle nie jest tak w przypadku nazw win chronionych już na podstawie art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999.

74 Zgodnie bowiem z tym ostatnim przepisem państwa członkowskie przesłały do Komisji listę win gatunkowych psr, które zostały przez nie uznane za wina gatunkowe psr, podając na temat każdego wina gatunkowego psr szczegółową informację odnoszącą się do krajowych przepisów zarządzających produkcją tych win gatunkowych psr. Następnie, zgodnie z art. 54 ust. 5 tego rozporządzenia i bez dalszego badania ze strony Komisji, instytucja ta ograniczyła się do opublikowania tego wykazu w serii C *Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*.

75 Zgodnie z systemem przejściowym przewidzianym w art. 51 ust. 1 rozporządzenia nr 479/2008 nazwy win chronione na podstawie art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999 były „automatycznie” chronione na podstawie rozporządzenia nr 479/2008. We wspomnianym art. 51 uściślono ponadto, że Komisja wpisała te nazwy do publicznie dostępnego elektronicznego rejestru ChNP i ChOG dotyczących win.

76 Jak wskazano w motywie 36 rozporządzenia nr 479/2008, celem systemu przejściowego przewidzianego w art. 51 ust. 1 tego rozporządzenia było wyłączenie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, które istniały już w Unii z zakresu stosowania nowej procedury sprawdzającej, a także ograniczenie możliwości unieważnienia tych nazw i oznaczeń ze względów pewności prawa (zob. podobnie wyrok z dnia 13 lutego 2014 r., Węgry/Komisja, C-31/13 P, EU:C:2014:70, pkt 57).

77 Ta sama automatyczna ochrona została zapewniona na podstawie art. 118s rozporządzenia nr 1234/2007, którego celem jest utrzymanie, ze względu na pewność prawa, ochrony nazw win chronionych przed dniem 1 sierpnia 2009 r. w prawie krajowym, a tym samym na poziomie Unii na mocy art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999 (zob. podobnie wyrok z dnia 13 lutego 2014 r., Węgry/Komisja, C-31/13 P, EU:C:2014:70, pkt 56, 58).

78 Ten sam automatyczny system ochrony nazw win chronionych zgodnie z art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999 został ponownie potwierdzony przez prawodawcę w art. 107 rozporządzenia nr 1308/2013, które uchyliło rozporządzenie nr 1234/2007, bez uszczerbku dla stosowania niektórych jego przepisów od dnia 1 stycznia 2014 r.

79 W niniejszym przypadku wynika z tego, że w świetle automatycznego charakteru systemu ochrony przewidzianego w rozporządzeniach nr 479/2008, nr 1234/2007 i nr 1308/2013 nazwa taka jak ChNP „Salaparuta", zgłoszona i opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*, seria C, z wyraźnym odesłaniem do art. 54 ust. 4 i 5 rozporządzenia nr 1493/1999, powinna być traktowana jako rozszerzenie nazwy win chronionej na poziomie krajowym, a nie jako rezultat nowej rejestracji.

80 Taką wykładnię potwierdza zresztą – jak podniosła Komisja w swoich uwagach – ewolucja przepisów, które regulowały ochronę nazw win. W związku z tym prawodawstwo Unii przewidujące system uznawania i ochrony oznaczeń geograficznych w sektorze wina zostało przyjęte etapami następującymi po sobie. Komisja słusznie podkreśla, że rozporządzenie nr 1493/1999 zawierało nieprecyzyjne podstawowe zasady, które nie były dostosowane do systemu oznaczeń geograficznych już obowiązującego w sektorze spożywczym, ponieważ przepisy te stanowiły etap przejściowy między ochroną przyznaną przez państwa członkowskie a ochroną przyznaną na poziomie Unii.

81 Ponadto należy zauważyć, że cofnięcie ochrony przyznanej nazwie wina, przewidziane w art. 50 rozporządzenia nr 479/2008 i w przepisach równoważnych temu artykułowi w rozporządzeniach nr 1234/2007 i nr 1308/2013, nie było co do zasady możliwe w odniesieniu do nazw win chronionych zgodnie z art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999.

82 Zgodnie bowiem z art. 51 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia nr 479/2008, podobnie jak równoważne przepisy w rozporządzeniach nr 1234/2007 i nr 1308/2013, a mianowicie, odpowiednio, art. 118s ust. 4 akapit pierwszy i art. 107 ust. 3 akapit pierwszy, taka możliwość wycofania nie miała zastosowania do takich nazw.

83 Jednakże art. 51 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 479/2008, podobnie jak równoważne przepisy w rozporządzeniach nr 1234/2007 i nr 1308/2013, wprowadził wyjątek od tej zasady w tym znaczeniu, że z inicjatywy Komisji do dnia 31 grudnia 2014 r. można było podjąć decyzję o cofnięciu ochrony chronionych nazw win, o których mowa w art. 51 ust. 1 rozporządzenia nr 479/2008, jeżeli nie spełniały one warunków określonych w art. 34 tego rozporządzenia. Prawodawca Unii ograniczył w ten sposób do wyraźnie przewidzianych przypadków możliwości wycofania chronionych nazw objętych systemem przejściowym przewidzianym w rozporządzeniu nr 479/2008.

84 Ponieważ ten system przejściowy ustanawia automatyczne rozszerzenie ochrony nazw win chronionych na podstawie art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999, a ponadto wyraźnie reguluje przypadki wycofania tych nazw, należy uznać, że ani art. 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008, ani art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007, ani art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 nie mają zastosowania do konfliktu takiego jak ten występujący w sporze w postępowaniu głównym.

85 Artykuł 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008, art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007 i art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 mają bowiem zastosowanie do wniosków o objęcie ochroną podlegających nowemu systemowi wprowadzonemu rozporządzeniem nr 479/2008, o którym mowa w pkt 73 niniejszego wyroku, a nie do chronionych nazw win uznanych w systemie rozporządzenia nr 1493/1999. Jak wynika z samego tytułu artykułów, w których znajdują się te przepisy, a mianowicie „Podstawy odmowy ochrony" lub „Dalsze podstawy odmowy ochrony", wspomniane przepisy przewidują jedynie przypadek odmowy rejestracji nowej nazwy ze względu na kolizję z wcześniejszym powszechnie znanym znakiem towarowym, a nie wycofanie nazwy, która została już zarejestrowana na podstawie art. 54 ust. 4 i 5 rozporządzenia nr 1493/1999.

86 Ponadto z samego brzmienia pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII do tego ostatniego rozporządzenia wynika, że przepis ten dotyczy sytuacji, w której powszechnie znany znak towarowy zarejestrowany dla win lub moszczu gronowego zawiera słowa identyczne z nazwą, przewidując, pod pewnymi warunkami, zasadę współistnienia tego znaku towarowego i tej nazwy. W konsekwencji prawodawca Unii niewątpliwie uznał w chwili przyjęcia rozporządzenia nr 1493/1999, że taka nazwa może zostać zarejestrowana pomimo istnienia wcześniejszego powszechnie znanego znaku towarowego.

87 Ponadto, o ile w odniesieniu do produktów rolnych i środków spożywczych art. 14 ust. 3 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 1992, L 208, s. 1), który nie ma zastosowania do produktów winiarskich, przewidywał, że nie można zarejestrować nazwy pochodzenia ani oznaczenia geograficznego, w przypadku gdy, biorąc pod uwagę renomę, jaką się cieszy znak towarowy i stopień jego znajomości oraz okres, w którym był używany, konsument mógłby być wprowadzony w błąd, co do prawdziwego pochodzenia produktu, o tyle należy zauważyć, że prawodawca Unii celowo postanowił nie powielać analogicznego przepisu w rozporządzeniu nr 1493/1999.

88 W konsekwencji kolizję między nazwą win chronioną na poziomie krajowym, która to ochrona została następnie rozszerzona w sposób automatyczny na szczeblu Unii, a wcześniejszymi powszechnie znanymi znakami towarowymi zarejestrowanymi dla win, zawierającymi słowa identyczne z tą nazwą, należy rozwiązać poprzez zastosowanie przepisów pkt F ust. 2 załącznika VII do rozporządzenia nr 1493/1999, ponieważ prawodawca Unii zamierzał przyznać pierwszeństwo takiej nazwie przed wspomnianymi znakami towarowymi, przewidując jednocześnie system współistnienia tych dwóch znaków.

89 Należy jeszcze dodać, że za pozbawione znaczenia w tym względzie należy uznać postanowienia art. 22 porozumienia TRIPS, art. 10 bis konwencji paryskiej i art. 3 bis porozumienia madryckiego, na które powołuje się spółka Duca di Salaparuta i które zostały wspomniane w postanowieniu odsyłającym, dotyczące utrzymywanego niekompletnego charakteru ochrony ustanowionej w rozporządzeniu nr 1493/1999.

90 Zgodnie z art. 22 ust. 1 porozumienia TRIPS przez „oznaczenia geograficzne” należy rozumieć oznaczenia, które identyfikują towar jako pochodzący z terytorium członka WTO lub regionu, lub miejsca na tym terytorium, jeżeli pewna jakość, reputacja lub inna cecha towaru może być przypisywana zasadniczo temu pochodzeniu geograficznemu.

91 Tymczasem Trybunał orzekł już, że z uwagi na charakter i systematykę tego porozumienia jego postanowienia są pozbawione bezpośredniej skuteczności. Postanowienia te zatem nie mają charakteru przyznającego jednostkom prawa, na które mogłyby się one powoływać bezpośrednio przed sądem w oparciu o prawo Unii (wyrok z dnia 27 lutego 2024 r., EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, pkt 63 i przytoczone tam orzecznictwo).

92 Co się tyczy art. 10 bis konwencji paryskiej, który zakazuje między innymi wszelkich czynów mogących prowadzić do pomyłki z produktami konkurenta, zasady ustanowione w tym artykule należy uznać za wywołujące takie same skutki jak te, które wywołuje porozumienie TRIPS. W tym względzie Trybunał orzekł już, że normy wyrażone w niektórych artykułach tej konwencji są włączone do porozumienia TRIPS, które zostało zawarte przez Unię (zob. podobnie wyrok z dnia 27 lutego 2024 r., EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, pkt 80 i przytoczone tam orzecznictwo). Ściślej rzecz ujmując, porozumienie to przewiduje w art. 2 ust. 1, że członkowie WTO, w tym Unia, zastosują się do art. 1–12 i 19 konwencji paryskiej w zakresie części II–IV wspomnianego porozumienia, które obejmują jego art. 9–62.

93 Co się tyczy porozumienia madryckiego, z jego art. 3 bis wynika, że państwa, do których ma zastosowanie to porozumienie, zobowiązują się do zakazania używania w odniesieniu do sprzedaży, eksponowania wyrobów w sklepie lub oferty towarów wszelkich informacji mających charakter reklamowy, mogących wprowadzić odbiorców w błąd co do pochodzenia towarów. Ponieważ postanowienie to jest w istocie porównywalne z art. 22 porozumienia TRIPS, należy je również uznać za pozbawione bezpośredniej skuteczności, ponieważ nie może ono przyznawać jednostkom praw, na które mogłyby się one bezpośrednio powoływać przed sądem na mocy prawa Unii.

94 W każdym razie te postanowienia prawa międzynarodowego nie mogą podważyć wniosku dotyczącego zupełności systemu przewidzianego w pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII do rozporządzenia nr 1493/1999.

95 W świetle całości powyższych rozważań na pytania prejudycjalne trzeba odpowiedzieć, że art. 51 rozporządzenia nr 479/2008, art. 118s rozporządzenia nr 1234/2007 i art. 107 rozporządzenia nr 1308/2013 należy interpretować w ten sposób, że art. 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008, art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007 i art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 nie znajdują zastosowania do kolizji między nazwą win chronioną na podstawie art. 54 rozporządzenia nr 1493/1999 a wcześniejszymi powszechnie znanymi znakami towarowymi zarejestrowanymi dla win, zawierającymi słowa identyczne z tą nazwą, ponieważ taka kolizja musi zostać rozstrzygnięta wyłącznie na podstawie pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII do tego ostatniego rozporządzenia.

W przedmiocie kosztów

96 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 51 rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 z dnia 29 kwietnia 2008 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wina, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1493/1999, (WE) nr 1782/2003, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 3/2008 oraz uchylającego rozporządzenia (EWG) nr 2392/86 i (WE) nr 1493/1999, art. 118s rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynku), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 491/2009 z dnia 25 maja 2009 r., oraz art. 107 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007

należy interpretować w ten sposób, że:

art. 43 ust. 2 rozporządzenia nr 479/2008, art. 118k rozporządzenia nr 1234/2007, zmienionego rozporządzeniem nr 491/2009, i art. 101 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 nie znajdują zastosowania do kolizji między nazwą win chronioną na podstawie art. 54 rozporządzenia Rady (WE) nr 1493/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wina a powszechnie znanymi wcześniejszymi znakami towarowymi zarejestrowanymi dla win, zawierającymi słowa identyczne z tą nazwą, ponieważ taka kolizja musi zostać rozstrzygnięta wyłącznie na podstawie pkt F ust. 2 akapit drugi załącznika VII do tego ostatniego rozporządzenia.

Podpisy